

Phát huy vai trò giám sát độc lập, thường xuyên của từng đại biểu Quốc hội

14:56 23/04/2026

Đại biểu Thạch Phước Bình khẳng định việc phát huy vai trò giám sát độc lập, thường xuyên của từng đại biểu Quốc hội là nội dung có ý nghĩa then chốt. Theo đó, mỗi đại biểu nên xây dựng kế hoạch giám sát riêng, bám sát địa bàn ứng cử và lĩnh vực chuyên môn phụ trách để có những đánh giá sắc sảo, thực chất nhất.



Đại biểu Thạch Phước Bình (Đoàn Vĩnh Long) tham gia ý kiến thảo luận ở hội trường sáng 23/4.

Sáng 23/4, thảo luận ở hội trường về dự kiến Chương trình giám sát của Quốc hội năm 2027, đa số ý kiến đại biểu đều cơ bản thống nhất với dự thảo Nghị quyết của Quốc hội và cho rằng, dự thảo đã bám sát yêu cầu thực tiễn và thể hiện rõ tinh thần đổi mới, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động giám sát.

Giám sát đến cùng, làm rõ nguyên nhân và trách nhiệm cụ thể

Tham gia ý kiến thảo luận, đại biểu Thạch Phước Bình (Đoàn ĐBQH tỉnh Vĩnh Long) nhấn mạnh yêu cầu cần tiếp tục tinh gọn nội dung giám sát, xác định rõ

trọng tâm, trọng điểm để tránh tình trạng dàn trải. "Với khối lượng báo cáo dự kiến xem xét rất lớn, khoảng 34 báo cáo tại Kỳ họp thứ 3 và 27 báo cáo tại Kỳ họp thứ 4, việc lựa chọn không kỹ lưỡng sẽ dễ dẫn đến thiếu chiều sâu", đại biểu nêu rõ.

Đại biểu kiến nghị Quốc hội nên tập trung tối đa nguồn lực vào những vấn đề thực sự nổi cộm, bức xúc trong đời sống kinh tế-xã hội mà cử tri đặc biệt quan tâm hoặc các lĩnh vực tiềm ẩn rủi ro lớn về thất thoát, lãng phí như quản lý tài sản công và đầu tư công. Mục tiêu là phải giám sát đến cùng, không chỉ dừng lại ở việc nêu thực trạng mà phải làm rõ nguyên nhân và trách nhiệm cụ thể của từng cá nhân, tổ chức.

Đối với các dự án quan trọng quốc gia và hệ thống hạ tầng chiến lược như đường sắt tốc độ cao trục bắc-nam, Cảng hàng không Long Thành, các tuyến vành đai và cao tốc, đại biểu cho rằng cần đổi mới căn bản cách tiếp cận, giám sát theo hướng không nên chỉ bó hẹp ở việc kiểm tra tiến độ giải ngân hay thi công mà phải đánh giá hiệu quả tổng thể và tác động kinh tế-xã hội thực tế; phải trả lời được các câu hỏi cốt lõi: dự án có đạt được các mục tiêu chiến lược ban đầu hay không, có nguy cơ gây lãng phí nguồn lực quốc gia do đội vốn hoặc chậm tiến độ không.

"Cần thực hiện nghiêm túc quy định tại dự thảo về việc xác định rõ trách nhiệm của từng cá nhân, cơ quan trong việc thực hiện các kết luận sau giám sát", đại biểu đề nghị và khẳng định, chỉ khi hoạt động giám sát gắn liền với cơ chế chịu trách nhiệm, giải trình minh bạch và có các biện pháp xử lý quyết liệt đối với những tồn tại, hạn chế kéo dài thì mới tạo được chuyển biến thực chất trong quản trị quốc gia và củng cố niềm tin của nhân dân.



Đại biểu Hòa thượng Thích Bảo Nghiêm phát biểu tại phiên họp.

Có chung quan điểm, đại biểu Hòa thượng Thích Bảo Nghiêm (Đoàn TP Hà Nội) cũng cho rằng, nếu không có sự ưu tiên hợp lý, hoạt động giám sát sẽ khó đi vào chiều sâu và khó tạo ra chuyển biến thực chất. Do đó, cần lựa chọn một số chuyên đề thực sự cấp bách, có tác động trực tiếp, sâu rộng đến đời sống nhân dân và sự phát triển của đất nước để tập trung giám sát đến nơi, đến chốn.

Về giám sát các dự án quan trọng quốc gia, đại biểu đề nghị làm rõ hơn các tiêu chí giám sát, đặc biệt chú trọng đến tiến độ thực hiện, hiệu quả sử dụng vốn và trách nhiệm của từng cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan. Đồng thời, cần tăng cường giám sát các nguy cơ chậm tiến độ, đội vốn, thất thoát, lãng phí và có cơ chế theo dõi sau giám sát để bảo đảm các kiến nghị được thực hiện nghiêm túc và triệt để.

Xác định hậu giám sát là khâu đột phá để nâng cao hiệu lực thực thi

Về việc tăng cường giám sát trách nhiệm trong xử lý kiến nghị sau giám sát, tại Điều 2 khoản 7 dự thảo Nghị quyết quy định: các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan có trách nhiệm thực hiện đầy đủ, kịp thời, nghiêm túc kết luận, kiến nghị sau giám sát; xác định rõ nguyên nhân, trách nhiệm của từng cơ quan, tổ chức, cá nhân trong việc không thực hiện hoặc thực hiện chưa đầy đủ các kết luận, kiến nghị.

Nhận định thực tế thực hiện việc này còn rất hạn chế, đại biểu Đảng Thị Mỹ Hương (Đoàn Khánh Hòa) đề nghị các cơ quan chức năng nghiên cứu cơ chế để quy định chặt chẽ việc giao cho các cơ quan có liên quan của Quốc hội và đoàn

đại biểu Quốc hội trong việc tổ chức giám sát lại các kết luận, kiến nghị sau giám sát.

Đồng thời, đề xuất xử lý trách nhiệm, xác định cơ chế xử lý nghiêm minh nếu không thực hiện để tăng tính nghiêm minh của pháp luật, bảo đảm các kiến nghị không chỉ dừng lại ở báo cáo mà phải được khắc phục, thực thi triệt để.



Đại biểu Đảng Thị Mỹ Hương nêu ý kiến thảo luận.

Cho ý kiến đối với vấn đề này, đại biểu Thạch Phước Bình (Đoàn Vĩnh Long) cũng chỉ rõ, thực tế cho thấy, việc theo dõi, đôn đốc thực hiện kiến nghị sau giám sát có lúc chưa quyết liệt và thường xuyên.

"Phải xác định hậu giám sát là khâu đột phá để nâng cao hiệu lực thực thi", đại biểu nhấn mạnh và đề nghị cần thiết lập cơ chế theo dõi bắt buộc, yêu cầu các cơ quan chịu sự giám sát phải có báo cáo định kỳ và công khai kết quả thực hiện các kết luận giám sát.

Đặc biệt, cần thực hiện nghiêm quy định về việc xác định rõ trách nhiệm của từng cá nhân, cơ quan, nhất là trách nhiệm của người đứng đầu nếu không thực hiện hoặc thực hiện không đầy đủ các kiến nghị đã được Quốc hội thông qua. Đây chính là thước đo cao nhất cho tính thực chất, giúp giám sát không rơi vào hình thức.

Tăng cường tính độc lập và chất lượng hoạt động giám sát của đại biểu Quốc hội

Về việc tăng cường tính độc lập và chất lượng hoạt động giám sát của đại biểu Quốc hội, tại Điều 2 khoản 5 dự thảo Nghị quyết quy định các đại biểu Quốc hội cần chủ động xây dựng, đổi mới hoạt động giám sát của mình theo hướng tăng cường tính độc lập, hạn chế phụ thuộc vào chương trình giám sát của đoàn đại biểu Quốc hội, của Hội đồng Dân tộc và của các Ủy ban của Quốc hội mà mình là thành viên.

Theo đại biểu Đảng Thị Mỹ Hương, quy định này rất đúng, phát huy được vai trò, trách nhiệm của đại biểu Quốc hội, tuy nhiên, trong thực tiễn, điều kiện để thực hiện việc này còn rất hạn chế. Do đó, đề nghị cần nghiên cứu, hướng dẫn cụ thể việc triển khai thực hiện kế hoạch giám sát của cá nhân đại biểu Quốc hội; tổ chức các khóa bồi dưỡng nâng cao kỹ năng giám sát cho đại biểu Quốc hội ngay từ đầu nhiệm kỳ của Quốc hội, đồng thời cần rà soát, xác lập, bảo đảm cơ chế cung cấp đầy đủ thông tin, tài liệu kịp thời để đại biểu có thể tiến hành giám sát.

Cũng bày tỏ nhất trí với định hướng này, đại biểu Thạch Phước Bình khẳng định việc phát huy vai trò giám sát độc lập, thường xuyên của từng đại biểu Quốc hội là nội dung có ý nghĩa then chốt. Theo đó, mỗi đại biểu nên xây dựng kế hoạch giám sát riêng, bám sát địa bàn ứng cử và lĩnh vực chuyên môn phụ trách để có những đánh giá sắc sảo, thực chất nhất.



Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Doãn Anh điều hành phiên thảo luận.

"Giám sát thường xuyên không đơn thuần là tăng thêm các hoạt động hình thức mà chính là nâng cao khả năng phản ứng nhanh của Quốc hội trước những biến

động của thực tiễn. Khi đại biểu bám sát cơ sở, theo dõi liên tục và phát hiện sớm các bất cập ngay từ khi chính sách mới được triển khai chúng ta sẽ có cơ hội xử lý vấn đề ngay từ gốc, không để tích tụ thành những điểm nóng gây bức xúc dư luận", đại biểu phân tích. Đây cũng là giải pháp căn cơ để rèn luyện bản lĩnh, sự am hiểu chuyên sâu và trách nhiệm cá nhân của người đại biểu trước cử tri.

Để thực hiện hóa mục tiêu này, đại biểu đoàn Vĩnh Long đề nghị Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội cần sớm hoàn thiện hệ thống cơ chế hỗ trợ đồng bộ như đã nêu trong tờ trình và dự thảo Nghị quyết.

Một là đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, xây dựng hệ thống dữ liệu liên thông để đại biểu Quốc hội có thể tiếp cận nguồn thông tin đầy đủ, kịp thời và minh bạch, phục vụ cho phân tích, đánh giá.

Hai là cần có cơ chế cụ thể để huy động sự tham gia, hỗ trợ của các chuyên gia, các nhà khoa học và những người làm thực tiễn, giàu kinh nghiệm giúp cho đại biểu Quốc hội có thêm căn cứ khoa học cho các hoạt động giám sát chuyên sâu.

Ba là tăng cường tổ chức bồi dưỡng, tập huấn các kỹ năng giám sát mới cho đại biểu Quốc hội để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thực tiễn. Cùng với đó, cần thực hiện nghiêm quy định về trách nhiệm của các cơ quan, cá nhân trong việc cung cấp thông tin và thực hiện các kết luận, kiến nghị giám sát của đại biểu Quốc hội.

Theo nhandan.vn